

ΕΓγραφή
των Μανιάτων (1913 - 1918)
σε αποθήκη του Εθνικού Λαζαρέτου

ΘΑΝΑΤΟΙ

Είναι άνθρωποι που την καρνή αρα
την έχουν μέσα τους.

Χεράκια που χρεωνταν τό τριαντάφυλλα
κι ἀπ' τή χαρά ζεστά τῶν φυλημάτων,
χεράκια που χρεωνταν τά τριαντάφυλλα
χτυπήσατε τις πόρτες τῶν θαυμάτων.

ματάκια μου που κάτι τό έδιψάσσατε
καί διψασμένα έμεινατε ποτήρια,
ματάκια μου που κάτι τό έδιψάσσατε
κ' έμεινατε χλεισμένα παραθύρια.

ὦ, που χάτε πολλά νά είπεῖτε, στόματα,
κι ὁ λόγος σᾶς έδιψάεις γιά τάφο,
ὦ, που χάτε πολλά νά είπεῖτε, στόματα,
καί τόν καημό δέν είπατε πού γράφω:

μάτια, χεράκια, στόματα, ιστορήστε μου
τόν πόνο κάποιας ὄρας, κάποιου τόπου,
μάτια, χεράκια, στόματα, ιστορήστε μου
τόν Πόνο τῶν Πραμάτων καί τοῦ 'Αυθρώπου.

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΤΩΝ

ΑΓΑΙΗ

*K' ἡμουν στό σκοτάδι. K' ἡμουν τό σκοτάδι.
Kai μέ εἴδε μιά ἀγρίδια.*

Δροσούλα τό ίλαρό τό πρόσωπό της
χ' ἐγώ ἡμουν τό καπτάξερο ἀσφροδίλ.
Πῶς μ' ἔσεισε τό ξύπνημα μᾶς νιότης,
πῶς ἐγελάσαν τά πικρά μου χεῖνγι!

Σάκμπως τά μάτια της νά μοῦ είπουν ὅτι
δέν εἶμαι πλέον ὁ νυαγός κι ὁ μόνος,
χ' ἐλύγισα σάν ἀπό τρυφερότη,
ἐγώ πού μ' εἶχε πέτρα χάνει ὁ πόνος.

5

ΜΤΓΔΑΛΙΑ

Κι άκομα δέ μπόρεσα νέ καταδίω
πᾶς μπορεῖ νά πεθάνει μέριαν
πούλ αγαπιέται.

ΘΑΛΑΣΣΑ

Ομας τά στήθα πού τά ταράξει κάποιο
θανάσιμο πάθος δέ θέ γενηθήσουν.

Εγκει στόν κῆπο μου μέρια μυριδαλιά φυτρώσει
κ' εῖν' ἔστι τρυφερή πού μόλις ἀναστανει:
μά ή κάθε μέρα, ή κάθε αὔγη τήνε μαράνει
καὶ τή καρά τοῦ ἀνθοῦ της δέ θέ μου τή δάσει.

5 Κι ἀλίμανό μου! ἐγώ τής ἔχω ἀγάπην τόση...
Κάθε πρωί κοντά της πάνω καὶ γονατίω
καὶ μέ νεράνι καὶ μέ δάκρυα τήν ποτίω
τή μυριδαλιά πού! Κει στόν κῆπο μου φυτρώσει.

"Αχ, τής ζωοίλας της τό φέμα θέ τελεώσει.
10 δέντι δέντι ρέσει, θέν τής πέσουν φύλλα
καὶ τά κλαρόνια της θέ ν' ἀπομείνουν ξύλα.
Τήν δάνοιξη τοῦ ἀνθοῦ της δέ θέ μου τή δάσει.

Τά κύματα τά πράσινα, τά γκριζα καὶ τά μπλέβια,
πέρα, ἀπ' τού πέλασου τά φαρδιά,
τά φέρνει ρήγας ὁ βοριάς, μπατοζίουνε τά βρέχια,
μπαταζίουνε τήν ἀμμουδιά.

Τίς βάρκες, τίς φαρόβαρκες ὁ φόβος κυβερνήτης
μέ στό λιμάνι τίς κρατεῖ:
μά ή σκέψη μου ὅλο σέρνεται στά γαλανά τά πλάτια
μ', ἐνα χρυσόνειρο δετή.

Σάρι γλάρος μαυροφτέρουγος πετά ή ψυχή μου, σμήνει
μέ τήν ψυχούλα τοῦ νεροῦ
καὶ τήνε πάσι ὁ δικαιος καὶ τήνε πάσι τό κύμα
κ' εῖναι πατηχιδί τοῦ καρού.

NΗΠΕΝΘΗ

(1921)

Κ' ἐνῶ πονᾶ τὸν πόνο σου καὶ πάνω πρός τὸ βυθό σου
καί χάνομαι μέ τὸν ἀφρό,
ὕστερα, στό γαλήνεμα, τὴν ἡλιακήν χαρά σου,
θάλασσα, δέ θάν τῇ χαρᾶ.

ΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΜΟΥ

Διαδέ μου οι Στίχοι, ἀπ' τό αἷμα μου, παιδιά.
Μιλοῦνε, μά τα λόγια σάνι κομμάτια
τά δίνω ἀπό τὴν Ἰδια μου καρδιά,
σά δάκρυα τούς τά δίνω ἀπό τά μάτια.

Πηγαίνου μέ χαμόρειο πυκρό,
ἀφοῦ τή ζωὴν ἀνιστορίζω τόσο.
"Ηλιο καί μέρα καί ἥλιο τούς φορῶ,
ζάνη νῶν τέ κανού ὅταν θέ νικτώσω.

Τὸν οὐρανὸν ὄριζουμε, τὴ γῆ.
"Ομως ρωτοῦνται ἀκόμας σάν τί λέιται,
καὶ πλήττουμε καὶ λιώνουμε πάντας οἱ γυναῖκες
μητέρες πού γνωρίσαντε τὴ Λύπη.

Τό γέλιο τοῦ ἀπαλότερου σκοτοῦ,
τό πάθος μάταια χύνω τοῦ φλασότου.
εἶμαι γι' αὐτοὺς ἀνδεος ρήγας πού
ἔχασε τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του.

Καὶ ρείουμε καί σβήγουν καί ποτέ
δέν παύουμε στγά νά κλαίνε.
Αλλοῦ κοτάντας διάβανε, Θηγέ·
Λήθη, τό πλοϊο σου φέρε μου νά πλένε.

ΜΠΑΛΑΝΤΑ

ΣΤΟΙΧ ΛΔΟΞΩΣ ΠΟΙΗΤΕΣ ΤΗΝ ΑΙΓΑΙΟΝ

Καὶ κάποτε οἱ μελλούμενοι καροῖ:
«Ποιός ἄδοξος ποιητής» θέλω νά ποῦνε
«τὴν ἔγραψε μιὰν ἔτσι πενχρή
μπαλάντα στούς ποιητές ἄδοξοι πού 'ναι;»

25

Aπό Θεούς καὶ ἀνθρώπους μισημένοι,
σάν ἀρχοντες πού ἔξεπεσαν πυροί,
μαραίνονται οι Βεβλατύ τούς ἀπομένει
πλοῦτος ἡ ρίμα πλούσια καὶ ἀργυρή.
5 Οἱ Οὐρκό μέ «Τιμωρίες» τὴν τρομερή
τῶν 'Ολυμπίων ἐκδίκηση μεθίουνε.
Μά ἔγω θέ γράψω μιὰ λυπητερή
μπαλάντα στούς ποιητές ἄδοξοι πού 'ναι.

"Αν ἔγραψαν οἱ Πόε δυστυχισμένοι,
καὶ ἂν οἱ Μπαντλάρι ἔγραψαν νεκροί,
10 ἢ 'Αθανασία τούς εἶναι χαρισμένη.
Κανένας δὲν ἀνιστορεῖ
καὶ τὸ ἔρεβος ἐσκέπασε βαρύ
τούς στυχουργούς πού ἀνάξια στυχουργοῦνε.
15 Μά ἔγω σάν προσφορά κάνω iερή
μπαλάντα στούς ποιητές ἄδοξοι πού 'ναι.

Τοῦ κόσμου ἡ καταφρόνια τούς βαραίνει
καὶ αὐτοί περνοῦνε ἀλληγοριοι καὶ ὥχροι,
στήν τραγικήν ἀπέτη τους δομένοι
πάντας κάπου πέρα ἡ Δόξα καρτερεῖ,
20 παρθένα βαθυστόχαστα ἡλιρή.
Μά ξέροντας πάς ὅλοι τούς ζεχγοῦνε,
νοσταλγικά ἔγω καίω τῇ θυμιερή
μπαλάντα στούς ποιητές ἄδοξοι πού 'ναι.

Μάταν θυχή, στὴν ἀνοικαν ἐσπέρας ἔαρωνής,
ἐνδὲ θά κλείνεις τὰ χρυσά φτερά σου πλῆγαμενη,
τὴν ὅρα πού σὲ λύτρωση κάτι θά καρτερεῖς,
φτωχή καρδιά, θυνάσιμα μά αἰώνια λυπημένη.

5
ὅταν, φτασμένη ἀπάνω στὸν ὄρεζοντα, θά ιδεῖς

μίση νέ φεύγοντας οἱ ἔρωτες, χολή τὰ πάθη σου ὅλα,
ὅτεν ἀνέβει ἀπό τὰ ἔξαστα τ' ἀνθη τῆς ζωῆς
μύρον ἡ ἀπογοητευση, θυχή μου ὀνειροπόλα.

τὴν ὅρα τὴν ὑπέρτατη πού θέ νά θυμηθεῖς
10
μ', ἔνα μόνο καμόγελο τὰ φίλα καὶ τὰ ἐνάντια —
μάταιη θυχή, στό πέλαγο, στό ἀγέρη τί θά πεῖς;
α', τί θά πεῖς, στενή καρδιά, στή γλωττή δύση ἀγνάντια;

K, όν επιβρες σάνα τοκιος τ' ουνερό μου,
κι όν εχασα γιά πάντα τή χερά,
κι όν σέρνουμει στ' άνθαρτα του δρόμου,
πουλάκι μέ σπασμένα τά φτερά.

κι όν εχει, πρίν ανοίξει, τό λουκουδί⁵
στόν κήπο της καρδιᾶς μου μαραθει,
τό λεύτερο πού έσκεφτηκα τραγούδι
κι όν ξέρω πώς ποτέ δέ θά είπωθει·

κι όν εθαψα την ήδη τή ζωή μου
βαθιά μέσα στόν πόνο πονώ —¹⁰
καθάρια πώς ταράζεται ή φυγή μου
σά βλέπω τό μεγάλου ούρων,

ή θάλασσα σάν ερχεται μεγάλη,
και δηραίνοντας την άμυνο το πρωι,
μοῦ λέσι γιά κάπιο γνώριμο άκρογύλι,
μοῦ λέσι γιά κάπια πού ζησα ζωή!

Eισαι, άντρας. "Όμως ο ίδιος πάντα μένω·
τά χρόνια πού περάσανε μέ αφῆσαν
παράξενο παιδίσκοι γερασμένο.
Και δέν ποθώ πιά τίποτε, άδελφέ μου·⁵

τά δινέρατα στά χέρια μου έσκορπίσαν
και τά δωκα, ροδόφυλλα, τοι όνεμου.
Ω, πότε θά μπορέσεις νά ξεκόσσεις,
τις ξηνούες της ζωῆς πού σ' έκερδισαν,
νά, ρθεις άπο κει πέρα, νά περάσεις
τριγύρω μου τό χέρι και σκυμμένος,
νά δικούσεις δσα πάθη έγνωστίσαν

αυτόν πού τόσο σου 'ναι άγαπημένος;
Καλέ μου, στγανά θά σου μιλούσα,
θά σους λεγα πώς δοι μ' έμιστησαν,¹⁰

πώς ρεύμοντας τό δρόμο μου έτραβούσαν,
διωγμένος κάθε μέρα απ', τους άνθρωπους,
μήν ξέροντας ποιοι τόποι μ' έχρατησαν,
μήν ξέροντας σε ποιούς πηγαδίνω τόπους.
Κι ώς είσαι ή λατρεμένος άδελφός μου,
τά μάτια σου κοιτάντας πού έδακρύσαν,¹⁵
θά ξεχνοῦσα τά βάσανα του χόσμου,
και βλέποντας μακριά, κατά τή δύση,
τά συνεφάκια πού θαμπά έκρυσταν
φιλώντας ήδηρά τό κυπαρίσσι,
γιά μιά μικρήν ήλιολουσμένη πόλη,
γιά σνα μεγάλο σπήτη πού έκυλησαν
τά πρῶτα πρῶτα χρόνια μας και οι βόλοι,